

چشم انداز اقتصاد جهان بر اساس پیش‌بینی سازمان‌های بین‌المللی

اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی

مهر ماه ۱۳۹۵

نکات کلیدی

کاهش رشد تجارت، مسئله تله رشد پایین اقتصادی سال‌های اخیر را تشدید کرده است.

کاهش شدید نرخ بهره منجر به افزایش ریسک و اختلالات مالی شده است.

در نتیجه لازم است اصلاحاتی در حوزه سیاست‌های مالی، ساختاری و تجاری انجام شود.

تله رشد پایین تولید ناخالص داخلی در جهان

منبع: OECD

تله رشد پايين توليد ناخالص داخلي در جهان

رشد بلندمدت اقتصاد جهان در بازه زمانی ۱۹۹۵-۲۰۰۷ حدود ۴٪ بود که طی سال‌های اخیر، شکاف رشد اقتصادی با روند رشد بلندمدت افزایش یافته است. این امر به معنی کاهش توان اقتصادهای جهان در تامین شغل، ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان، تامین خدمات سلامت و همچنین کاهش نابرابری است.

پیش‌بینی سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه از رشد اقتصادی

رشد اقتصادی (درصد)

۲۰۱۷		۲۰۱۶		۲۰۱۵	
تفاوت با چشم انداز ژوئن	پیش بینی سپتامبر ۲۰۱۶	تفاوت با چشم انداز ژوئن	پیش بینی سپتامبر ۲۰۱۶		
-۰.۱	۳.۲	-۰.۱	۲.۹	۳.۱	جهان
-۰.۱	۲.۱	-۰.۴	۱.۴	۲.۶	آمریکا
-۰.۳	۱.۴	-۰.۱	۱.۵	۱.۹	منطقه یورو
-۰.۲	۱.۵	۰.۲	۱.۸	۱.۵	آلمان
-۰.۲	۱.۳	-۰.۱	۱.۳	۱.۲	فرانسه
۰.۶	۰.۸	-۰.۲	۰.۸	۰.۶	ایتالیا
۰.۳	۰.۷	-۰.۱	۰.۶	۰.۵	ژاپن
-۰.۱	۲.۱	-۰.۵	۱.۲	۱.۱	کانادا
-۱	۱	۰.۱	۱.۸	۲.۲	انگلستان
۰	۶.۲	۰	۶.۵	۶.۹	چین
۰	۷.۵	۰	۷.۴	۷.۶	هند
۱.۴	-۰.۳	۱	-۳.۳	-۳.۹	برزیل
-۰.۲	۲.۸	-۰.۰۱	۲.۳	۲	سایر جهان

منبع: OECD

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول

اقتصاد جهانی به ویژه برای کشورهای پیشرفته همچنان ضعیف و شکننده باقی خواهد ماند.

در منطقه یورو، رشد اقتصادی همچنان زیر حد استاندارد خود قرار خواهد داشت.

چشم‌انداز اقتصادی در کشورهای در حال توسعه و نوظهور با خوشبینی‌های محتاطانه‌ای همراه است. با بهبود وضعیت اقتصادی دنیا پس از بحران مالی سال ۲۰۰۸، این کشورها سهمی بیش از سه چهارم رشد کل اقتصادی دنیا در سال ۲۰۱۶ و سال بعد به خود اختصاص خواهند داد.

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول

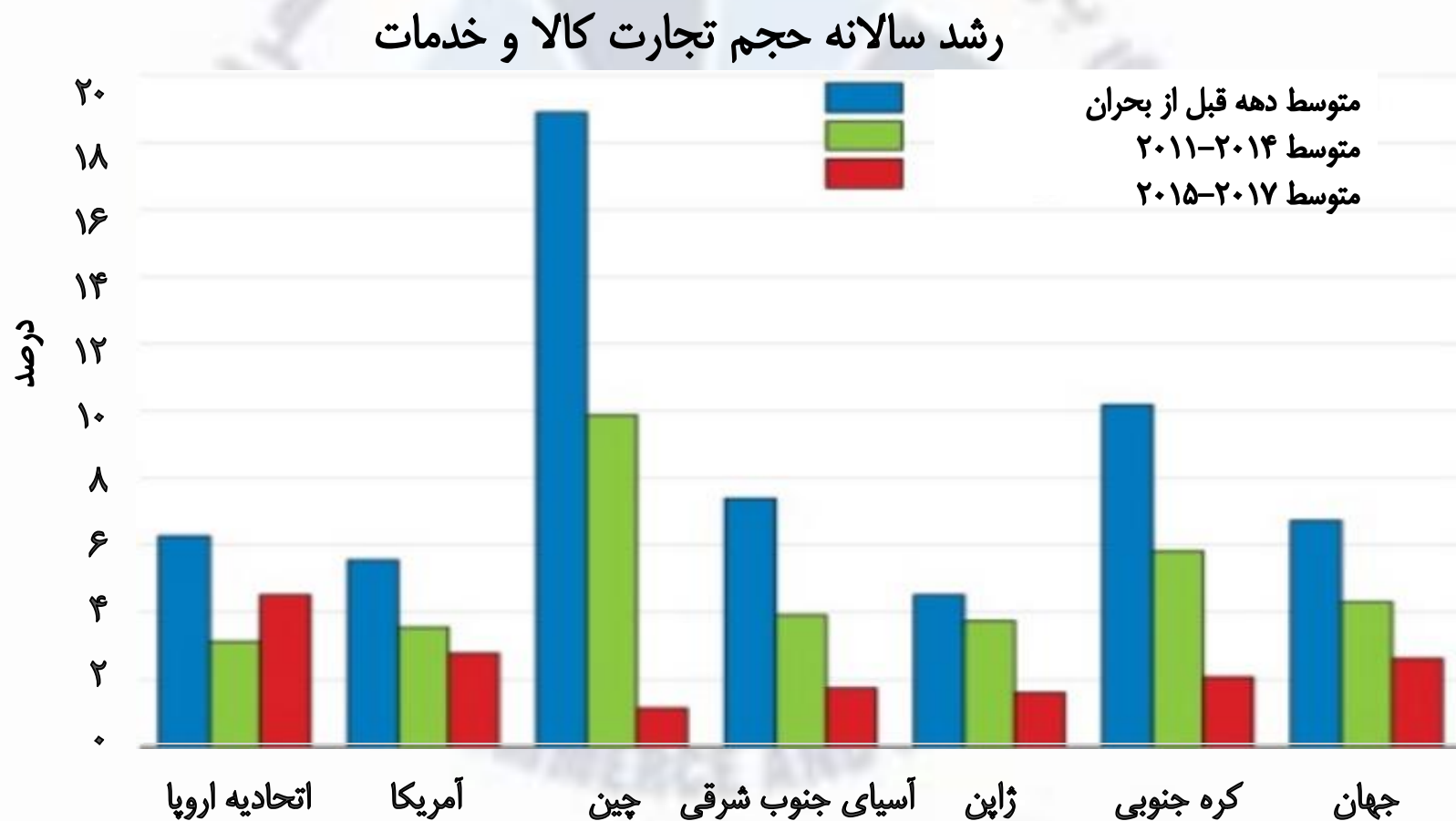
چین در حال تعادل مجدد از سمت تولید به سمت خدمات، از سرمایه‌گذاری و صادرات به سمت افزایش مصرف داخلی است که این امر رشد اقتصادی پایدارتر اما کندتر را موجب خواهد شد. با این حال، اقتصاد این کشور با نرخ قابل توجه حدود ۶ درصدی به رشد خود ادامه خواهد داد.

هند نیز از آنجا که اصلاحات قابل توجهی را در دستورکار خود قرار داده، رشد اقتصادی ۷ درصدی را تجربه خواهد کرد.

در کشورهای روسیه و برزیل نیز پس از یک دوره انقباض شدید، نشانه‌هایی از بهبود مشاهده می‌شود.

کاهش رشد حجم تجارت جهانی

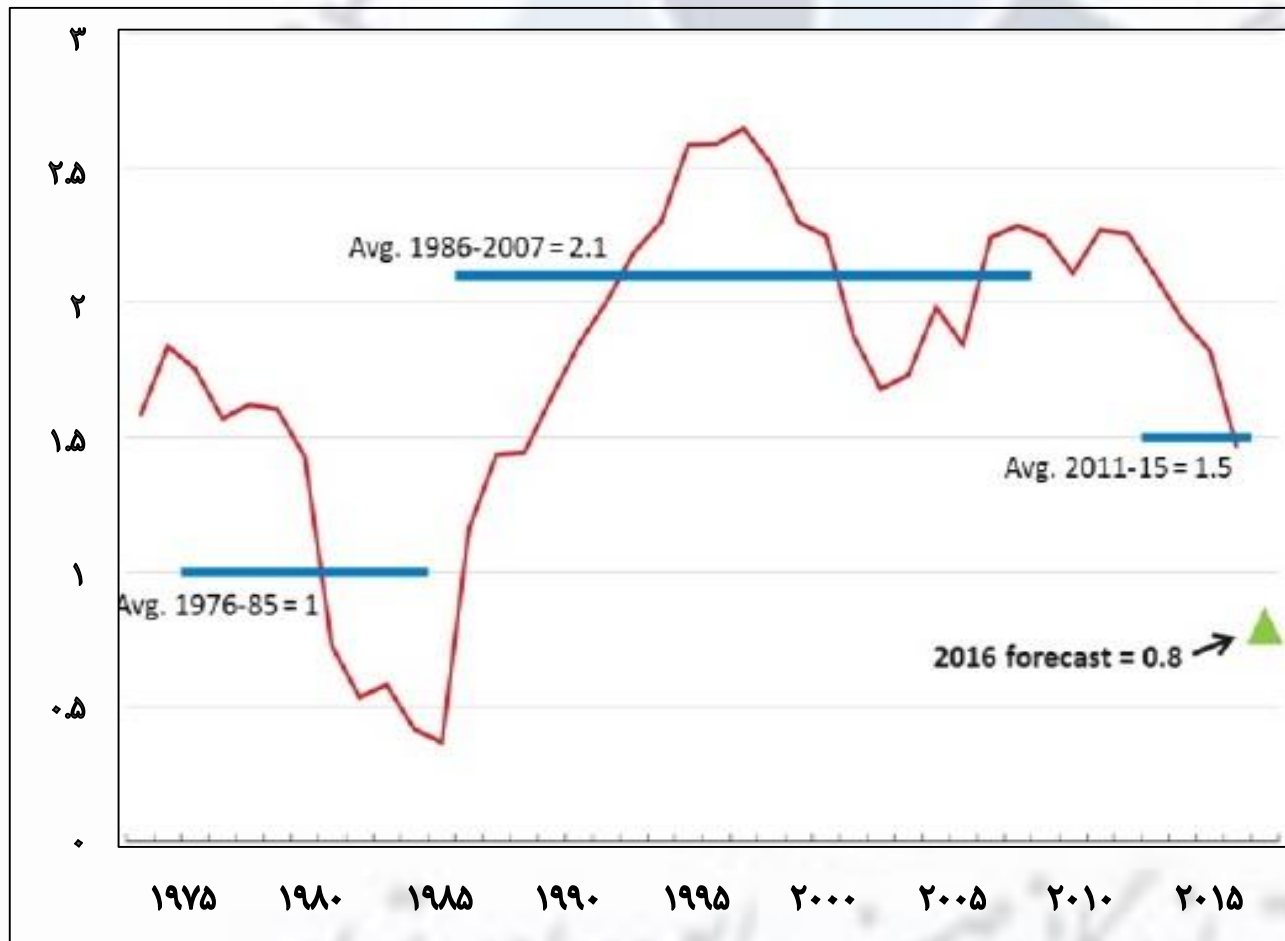

منبع: OECD

کاهش رشد حجم تجارت جهانی

نسبت رشد تجارت به رشد تولید ناخالص داخلی در جهان
متوسط ۵ ساله

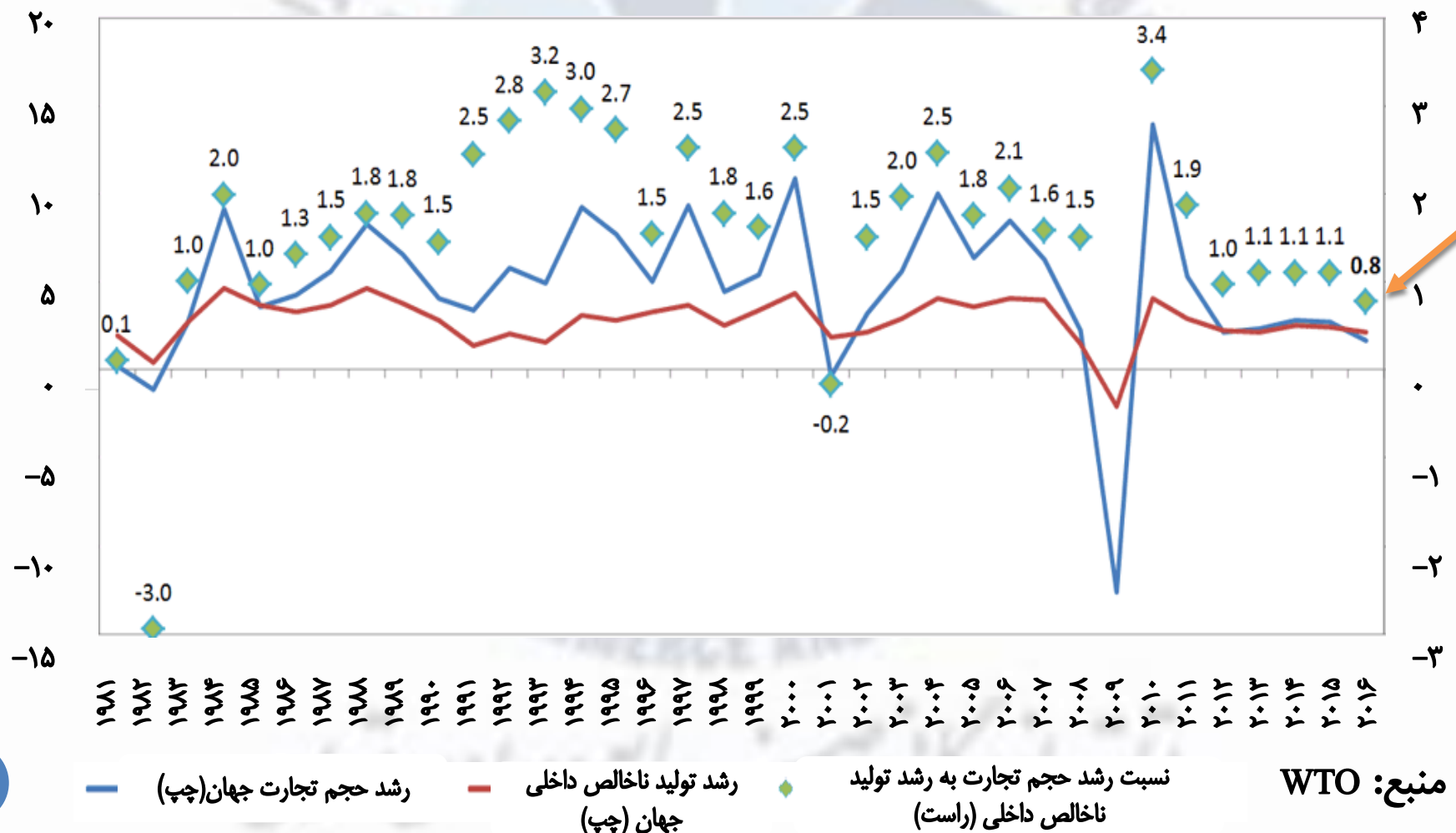
همراهی رشد
پایین تجارت و
رشد پایین
اقتصادی

منبع: OECD

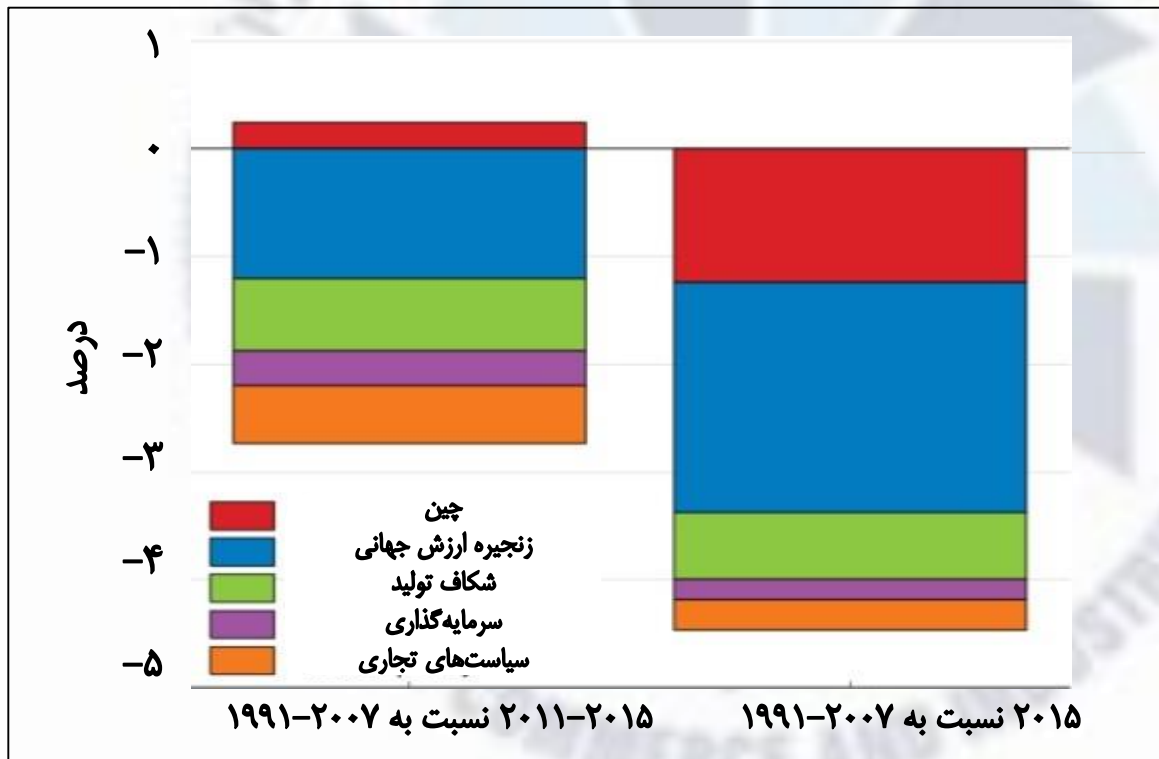
کاهش رشد حجم تجارت جهانی – کاهش قابل توجه نسبت رشد حجم تجارت به رشد تولید ناخالص داخلی جهان طی سال‌های اخیر

نسبت رشد حجم تجارت به رشد تولید ناخالص داخلی در جهان (درصد)

دلایل کاهش رشد حجم تجارت جهانی

عوامل موثر بر کاهش رشد تجارت

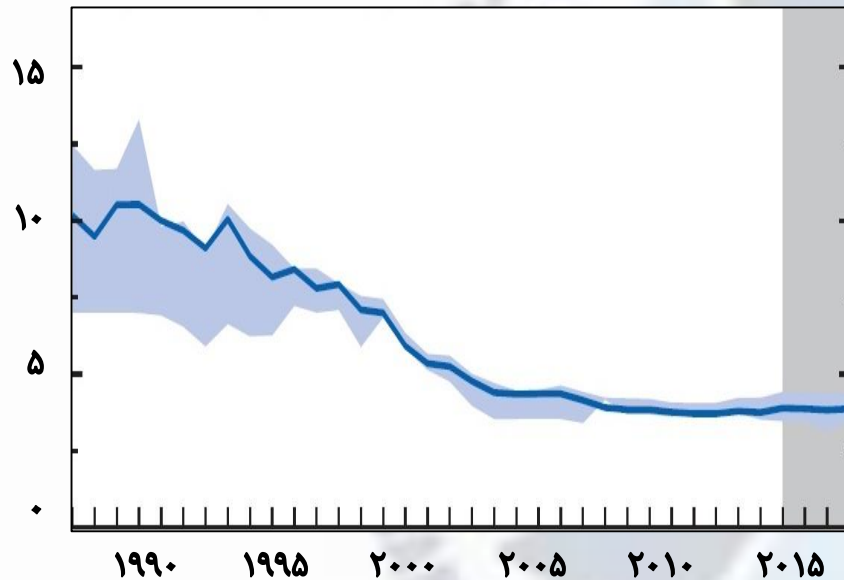
عوامل چرخه ای مانند
کاهش تقاضا و
تغییرات در چین

عوامل ساختاری مانند
کاهش زنجیره ارزش
جهانی و سیاست های
تجاری

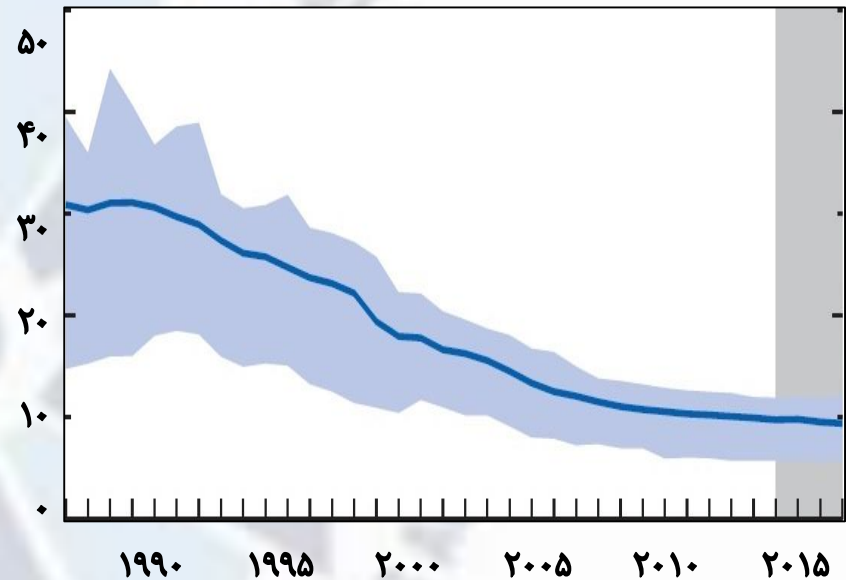
منبع: OECD

دلایل کاهش رشد حجم تجارت جهانی

متوسط ساده تعرفه در کشورهای توسعه یافته

متوسط ساده تعرفه در کشورهای در حال توسعه و نوظهور

منبع: IMF

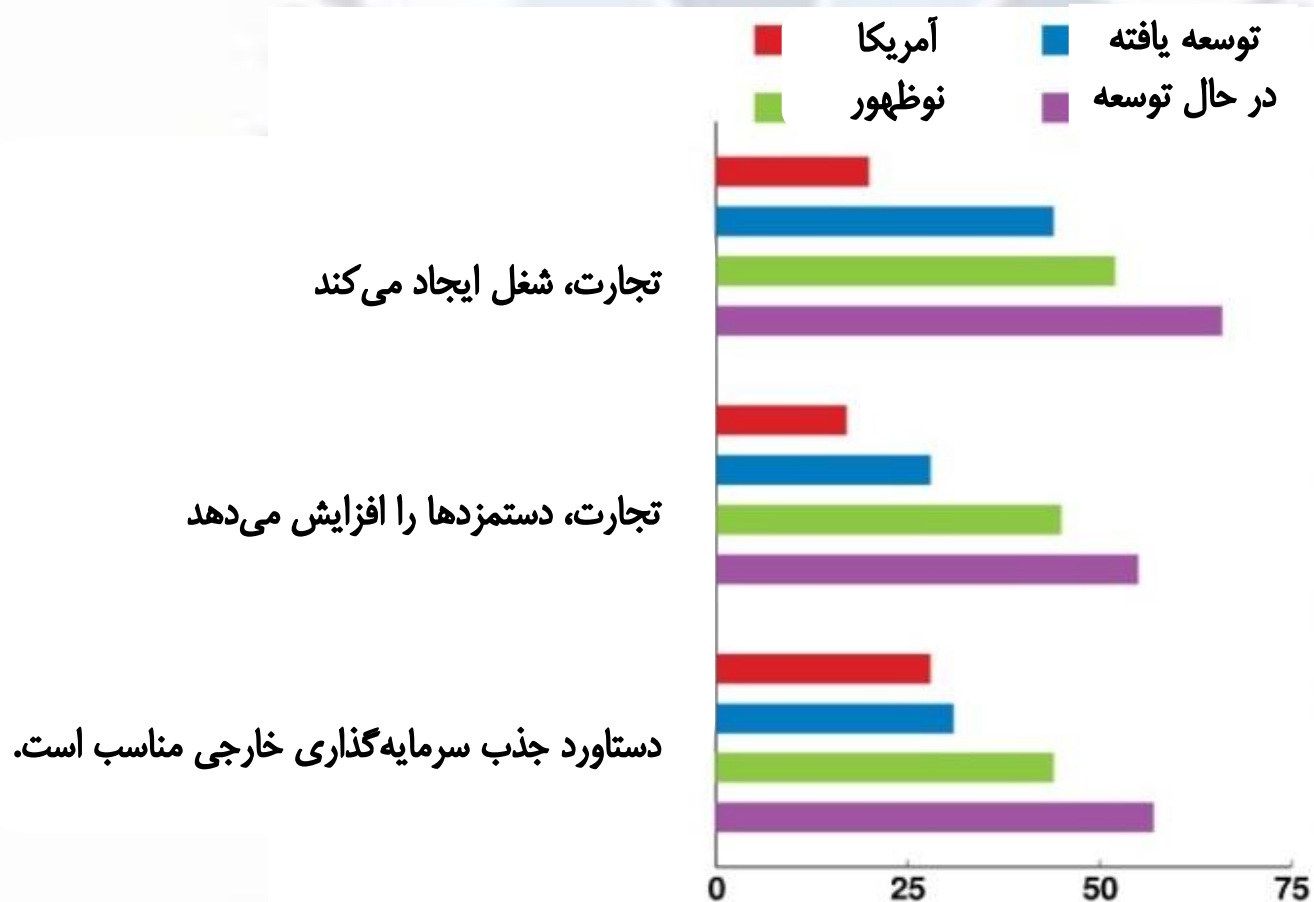
کاهش شیب روند نزولی متوسط ساده تعرفه‌های تجاری به ویژه در کشورهای توسعه یافته

متوسط ساده تعرفه فعلی ایران ۲۸ درصد است که تقریباً با متوسط ساده تعرفه کشورهای در حال توسعه و نوظهور در نیمه اول دهه ۱۹۹۰ برابری می‌کند.

رتبه ایران در گزارش رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۶-۲۰۱۷ مجمع جهانی اقتصاد، در زمینه متوسط تعرفه ۱۳۸ در بین ۱۳۸ کشور جهان است.

دلایل کاهش رشد حجم تجارت جهانی

نگرش مثبت‌تر کشورهای در حال توسعه و نوظهور به آثار اقتصادی جهانی شدن

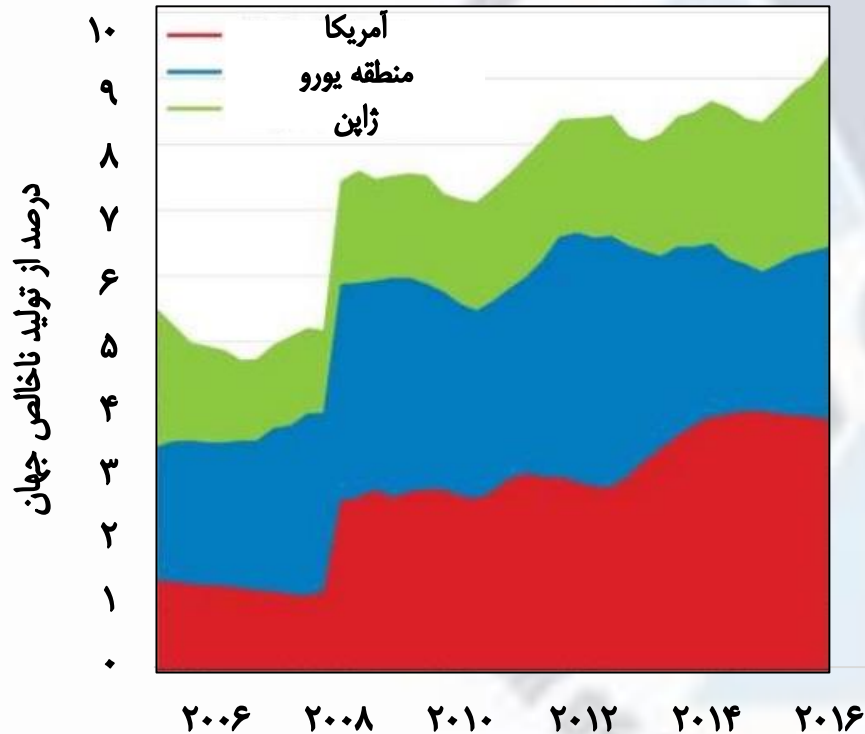
منبع: OECD

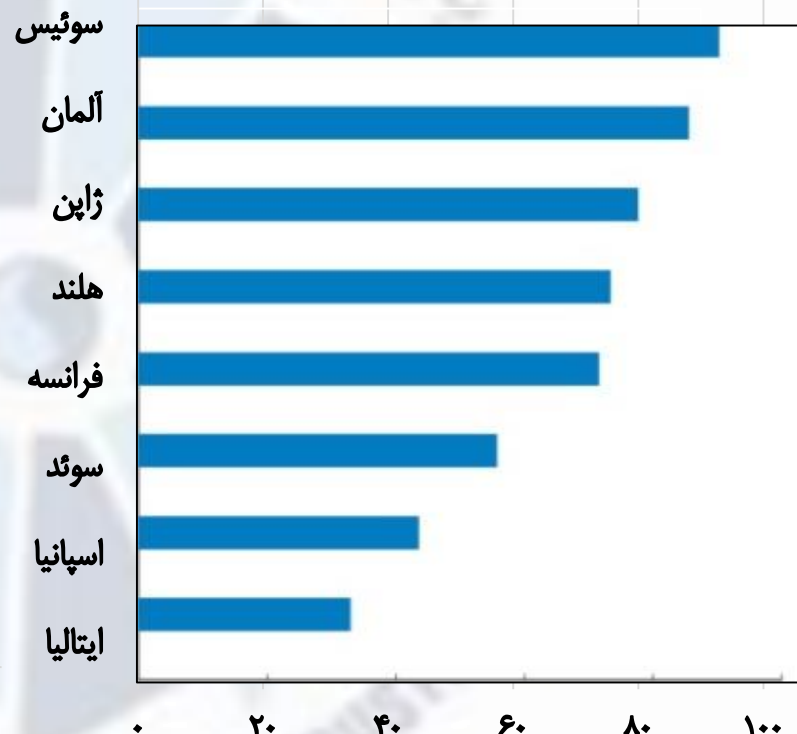
❖ کاهش شدید نرخ بهره موجب افزایش ریسک و اختلالات مالی می شود.

کاهش نرخ بهره

رشد فزاینده دارایی‌های بانک‌های مرکزی

درصد اوراق بدهی دولت با بازدهی منفی

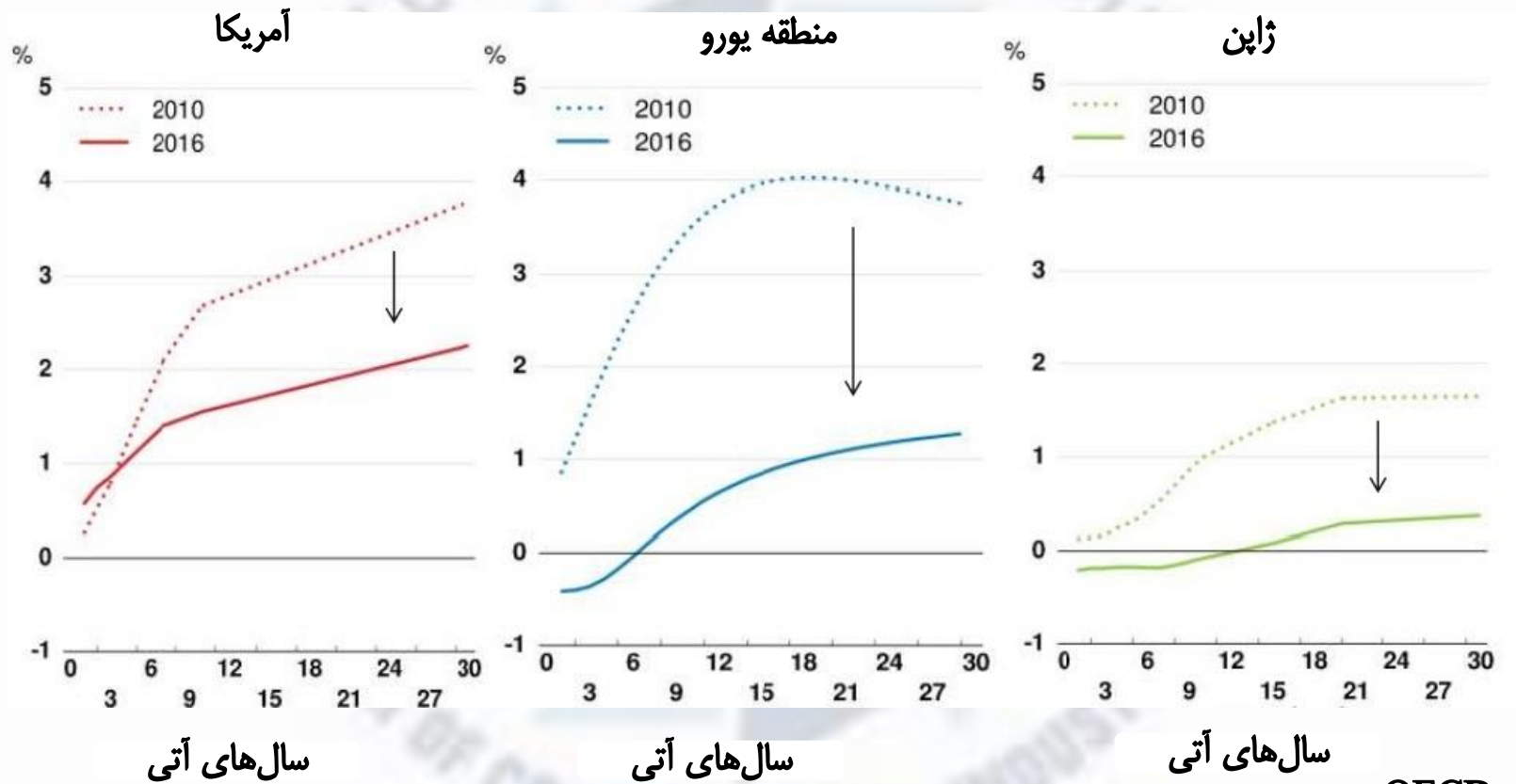

منبع: OECD

حمایت بیش از حد سیاست پولی و دخالت بانک‌های مرکزی در بازارهای مالی به ویژه خرید اوراق بدهی دولت با بازدهی منفی موجب افزایش ریسک شده است.

کاهش نرخ بهره

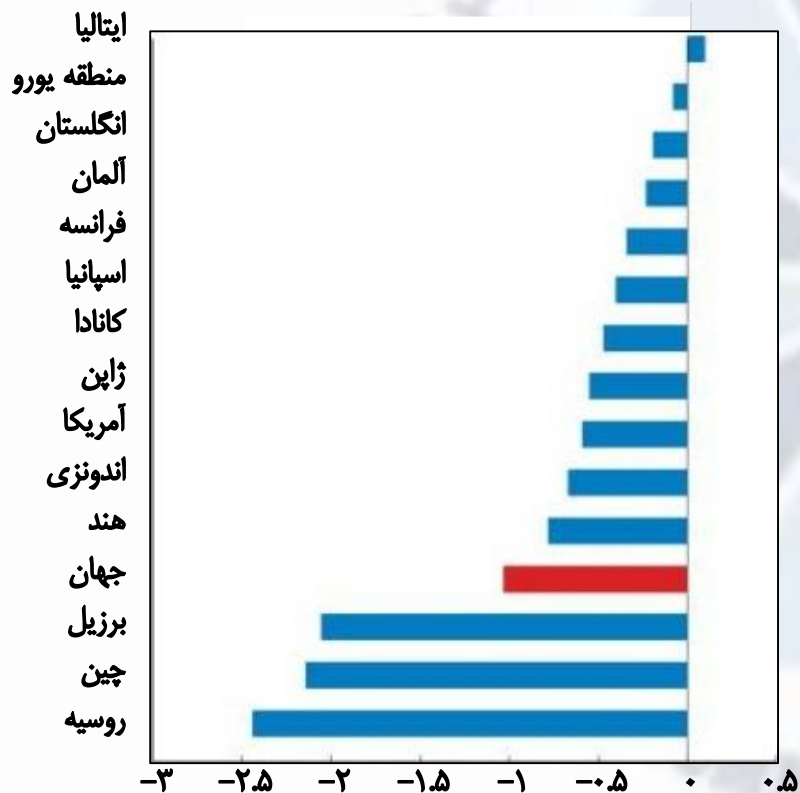
منبع: OECD

نرخ بهره بسیار پایین و منفی بر روی اوراق قرضه بلندمدت در کشورهای توسعه یافته موجب افزایش ریسک این اوراق شده است.

کاهش نرخ بهره

نرخ رشد بلندمدت مورد انتظار تولید ناخالص داخلی
طی ۵ سال گذشته

شاخص قیمت سهام

کاهش نرخ
بهره منجر
به رشد
دارائی‌های
مالی شده
است.

رشد شاخص قیمت سهام علی رغم رشد منفی بلندمدت مورد انتظار تولید ناخالص داخلی نشانه‌ای از عدم وجود ارتباط بین بخش مالی و بخش حقیقی اقتصاد است.

❖ ضرورت انجام اصلاحات در حوزه سیاست‌های مالی، ساختاری و تجاری

کاهش نرخ بهره شرایط را برای استفاده از سیاست مالی مهیا کرده است

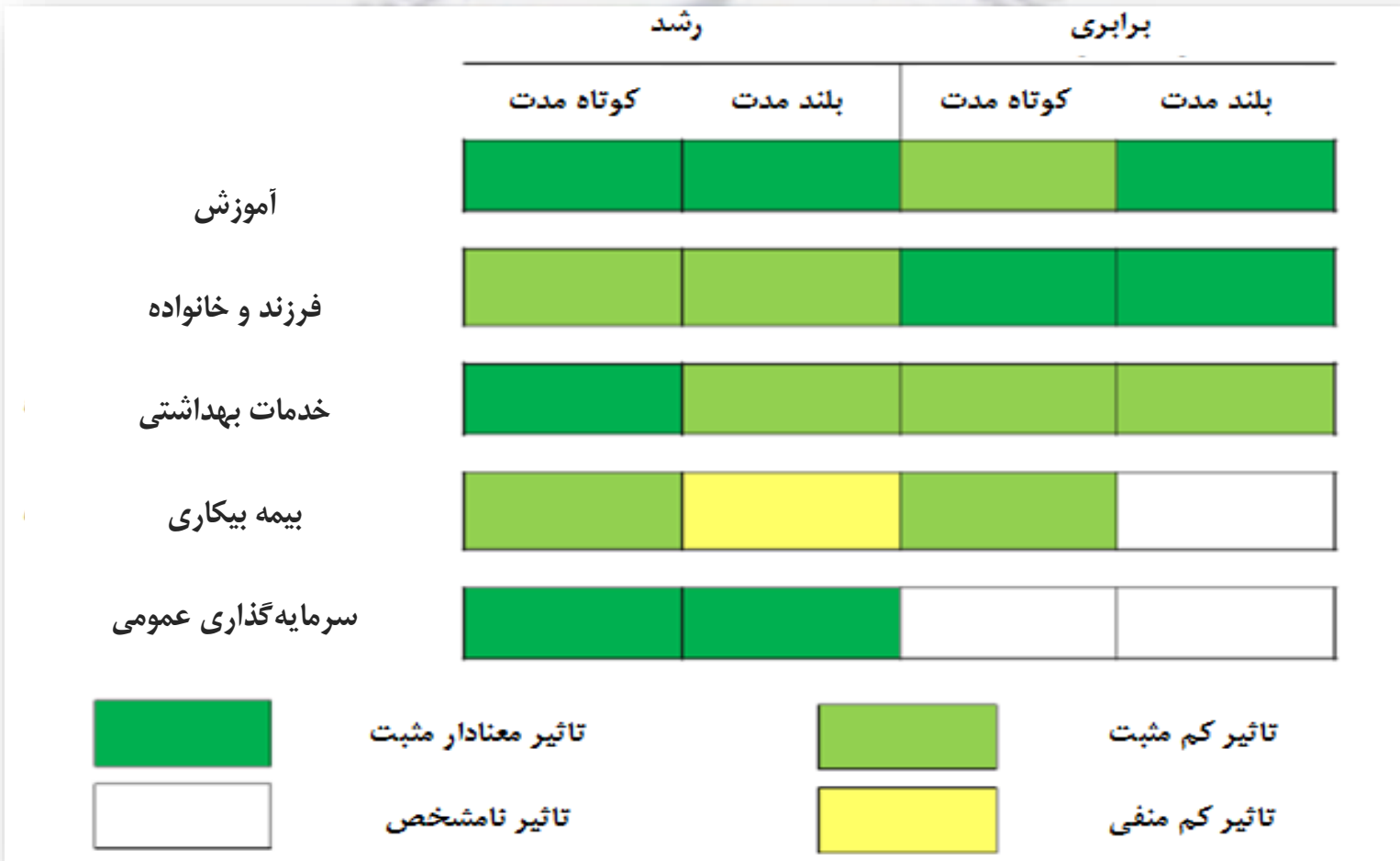
اثرات کاهش نرخ بهره پرداختی دولت

پیش‌بینی منابع بدست آمده از کاهش پرداخت نرخ بهره دولت در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵

انتخاب مخارج مالی مناسب برای ایجاد حداکثر تاثیر بر رشد و برابری

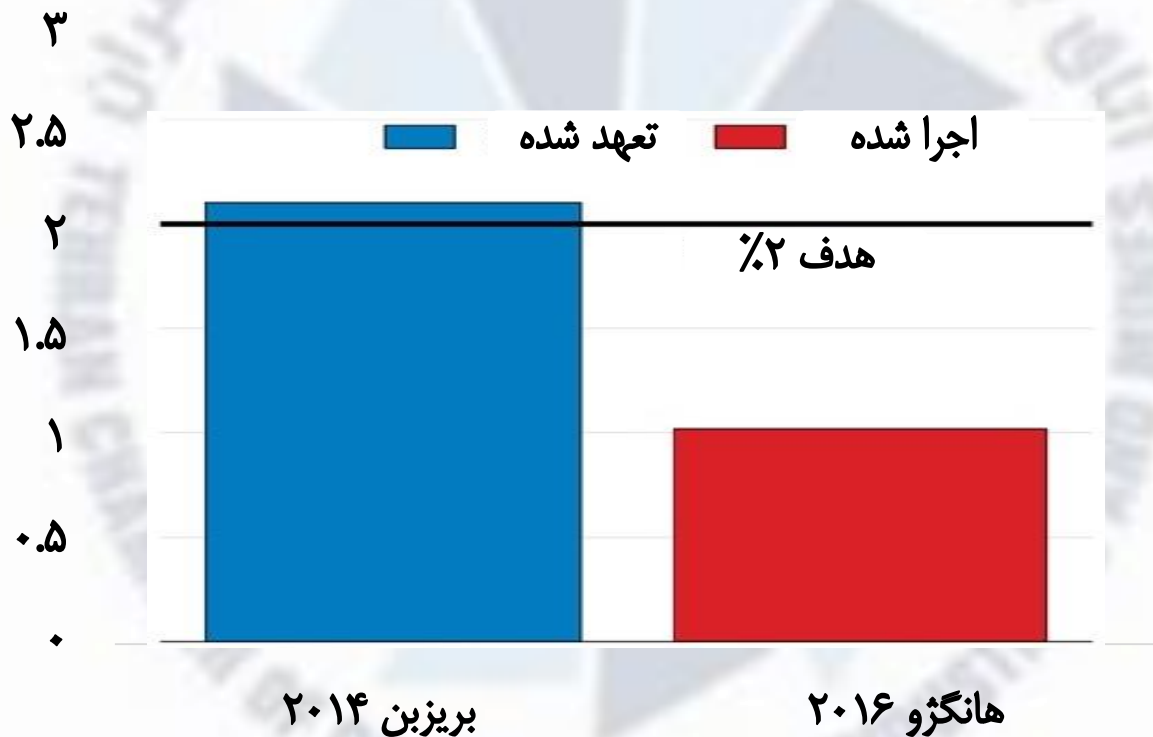

منبع: OECD

اجرای اصلاحات ساختاری

تاثیر اصلاحات ساختاری G20 بر رشد اقتصادی تا سال ۲۰۱۸

به دلیل عدم انجام تعهدات قبلی گروه G20 برای انجام اصلاحات ساختاری با هدف تامین ۲٪ از رشد اقتصادی تا سال ۲۰۱۸، صرفاً ۱٪ از رشد اقتصادی حاصل از اصلاحات ساختاری تا سال ۲۰۱۸ محقق خواهد شد.

توصیه‌های سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه

از فضای مالی بوجود آمده در اثر کاهش نرخ بهره استفاده شود.

- تمرکز بر کیفیت سرمایه‌گذاری از طریق تقویت سرمایه انسانی و زیرساخت فیزیکی
- استفاده از سایر سیاست‌های مکمل برای تقویت تقاضا، افزایش پتانسیل تولید

سیاست قوی و منسجم برای تقویت تجارت تدوین شود.

- توقف بر معرفی روش‌های حمایتی جدید و بازگشت به رویه‌های فعلی
- کاهش فوری موانع و هزینه‌های تجاری
- تدوین بسته سیاستی برای پشتیبانی از اصلاحات و تسهیم منافع

حمایت بیش از حد سیاست پولی موجب افزایش ریسک شده است.

- کاهش اتکاء به سیاست‌های پولی و بهره‌برداری بیشتر از سیاست‌های مالی و اصلاحات ساختاری
- ارزیابی دقیق و منظم هزینه‌ها و منافع افزایش حمایت‌های غیر متعارف

توصیه‌های صندوق بین‌المللی پول

سیاست‌های تجاری - تجارت موتور رشد و پیشرفت اقتصادی

- معکوس کردن روند حمایت‌گرایی (محدود کردن تجارت؛ نمونه‌ای واضح از تخلف اقتصادی است)
- تکمیل موافقتنامه‌های تجاری چندجانبه و اصلاح سیاست‌های تجاری در بخش خدمات
- اطمینان از تسهیم گسترده منافع حاصل از تجارت (رشد فراگیر)

تقویت رشد؛ واکنش سریع

- به کارگیری استراتژی سه‌جانبه از طریق سیاست‌های ساختاری، مالی و پولی
- اعمال اصلاحات ساختاری با بیشترین تاثیر بر رشد و بهره‌وری متناسب با هزینه سرمایه سیاسی مورد نیاز در هر کشور (مانند اثر مثبت رفع انحصارات در بخش خرده‌فروشی و خدمات حرفه‌ای بر رشد اقتصادی)
- سیاست‌های مالی: استفاده از فرصت نرخ بهره پایین برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های عمومی مورد نیاز
- سیاست‌های پولی: توصیه به اقتصادهای پیشرفته برای حفظ سیاست پولی انبساطی برای تقویت رشد اقتصادی ضمن جلوگیری از افزایش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی

هماهنگی و سازگاری میان سیاست‌های تجاری، ساختاری، مالی و پولی و تعهد به اجرای اصلاحات طی زمان